

DOMOVINA

Uredništvo

Jena Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se **vnaprej**.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsa. kokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Naša trgovina.

(Dopis iz Prage.)

Občudujemo češko energijo, ki je povzdignila naš severni bratski narod na tako visoko stopinjo, da se v mnogih ozirih lahko ponosno meri s svojim nemškim političnim in gospodarskim konkurentom. Čeprav od blizu in v bistvu vsa ta češka kultura malo drugače izgleda, ko smo je vajeni iz našega jugoslovanskega časopisja, je to naše občudovanje bilo doslej popolnoma naravno, je bilo tudi pri nas karakterističen izraz naše dobe in naših ljudi.

Z zaupanjem smo upirali in še upiramo oči na našega severnega brata, pričakujoč od njega pomoči v boju za obstanek in povzdigo naroda. In baš v tem mladem zanpanju in veri v pomoč drugih se kaže jasno ta idealistična, nerealna poteza v našem narodnem značaju.

Kupujte pri slovanskih trgovcih, podpirajte slovansko industrijo, proč od Nemcev — to je ves naš idealen klic, ki se dannadan ponavlja po vsem slovanskem jugu.

„Svůj k svěmu“ odmeva od Krkonos površnemu opazovalcu ravnotako idealen glas, kot naš domači — Brat Slovan! Da, mi vidimo v Čehu v prvi vrsti brata, Slovana, ki je morebiti celo voljan žrtvovati nekaj temu Slovanstvu — A Čeh je trgovec, trezno računač realen človek, a za to realnost in treznost življenja smo mi slepi, ki gledamo in se navdušujemo za Slovanstvo na sokolskih zletih in drugih slovanskih manifestacijah.

Tudi tukaj bo treba spoznavanja, treba bo kritike, in četudi rezultati ne bodo vsikdar tako veličastno prijetni — bodo pa vzeti iz življenja in bodo služili realnemu življenju in ne mladim sanjam, ki ne poznajo mej svojega poleta.

Imel sem priliko pogledati za kulise češke trgovine z našim slovanskim jugom. Mirno trdim, da sem opazoval to brez nepotrebne navdušenja z onim kritičnim pogledom, ki si ga pridobiva človek v slovanskem svetu, ki ne sodi več slovanstva samo po slovanskih uličnih napisih in po manjštevinih čepicah pijanih „buršev“.

Za nas mehke, idealne ljudi iz juga ni nikdar preveč kritizma. — Ko bi ne bilo v meni tega nepotrebne nezaupanja, morebiti ne bi nikdar videl tega, kar sem videl — Pravi slovanski idealist bi se povrnil v domovino in moj glas bi se pridružil drugim, kot začetek in konec za slovansko vzajemnost.

Res bi bilo lepo, da se emancipiramo od nemške trgovine in industrije, da kupujemo pri Slovanih, ko že moramo biti odvisni od nekoga, vsaj dokler se pri nas ne razvije tako vse-

stranska domača industrija, ki bi zaščevala domačim potrebam. Tega pa še ne bo v doglednem času, morebiti celo nikdar, preveč se krepí in razvija tuja gospodarska moč na naši domači zemlji.

Da, podpirajmo slovansko industrijo in slovanski kapital, a zavedajmo se, da ima ta kapital prav tiste lastnosti, kakor nemški, francoski, ali angleški kapital.

Naš Nemec računa z antipatijo in ve, da smo žnjim v trgovski zvezi samo iz potrebe. Ve pa tudi, da ima na severu ob Labi in Vltavi mogočnega tekmeča, ki vedno bolj sili na slovanski jug in bi ga z razvojem in ugodnimi zvezami lahko izpodrinil iz južnega slovanskega trga. Treba mu je torej zelo solidno konkurirati tudi napram našemu tolikrat nevesčemu kupcu, ki si ne zna izsiliti vseh onih ugodnostij, ko dobro izšolan kupec z globljim trgovskim znanjem.

Proč s praznim idealizmom, ki sanja o slovanski vzajemnosti, sodimo in računajmo realno! Vstvarimo si solidno organizacijo, ki nas bo znala emancipirati od nemške industrije, ne da trpimo pri tem gospodarsko škodo in nas bo družila s češkim svetom v solidno trgovsko zvezo, ki ne bo temeljila samo na „slovanstvu“, ampak v prvi vrsti na solidnosti in še le potem na slovanstvu! Bila bi to pot gospodarskega zblizanja, ki bi koristilo vsem, ne samo češkemu kapitalu! Žrtev lepim idealom gospodarsko življenje ne pozna, to nezdavno rano moramo izpaliti, in če pade na zunaj toliko slovanskega in na znotraj v narodu samem toliko slovenskega! Življenje gre svojo naravno pot in podira neusmiljeno vse, kar ne stoji dovolj trdno. Noben klic, nobeno rodoljubno geslo ne ustavi tega toka. Bilo bi nepotrebno navajati podrobnosti, kdor živi v trgovini, ta itak ve ali pa tudi ne, kaj vse se v tem dogaja, pa to je internacionalno!

Omenjam h koncu le eno veliko neprijetnost za našega kupovalca na jugu. Zaradi slabe, ali še boljše zaradi pomanjkanja vsake organizirane trgovinske zveze s Čehi, ne kupuje naš človek naravnost od proizvajalca robe, ampak se le iz druge ali tretje roke. Isto velja v polni meri tudi za naše trgovske zveze z Nemci — povsod vse neorganizirano, vse prepuščeno znanju in „vestnosti“ drugih.

Treba previdnosti, trgovskega znanja in organizacije. Ko bi tega bilo pri nas malo več, ne bi morali doma plačevati razne robe in najraznejših gospodarskih strojev 10—15% dražje pri Nemcih kakor Slovani — Draga je to šolnina za naše revne žulje!

Marsikomu morebiti ta članek ne bo ljub. Nehvaležna je naloga razdirati ideale in odkrivati rane na lastnem telesu.

Politični pregled.

Domače dežele.

Baron Beckovi vladi se je od vseh strani prorokoval skorajšnji konec. Proti temu se je baron Beck, seveda anonimno, v oficioznem „Fremdenblattu“ 30. m. m. branil trdeč, da še ne mara politično umreti, ker mora še izvršiti najvažnejši del svojega programa: napraviti konec sedanjim neznosnim razmeram v državni upravi ter sedaj vladajočo vseobčo negotovost in zmedenost nadomestiti z zakonitostjo. Vlada je že skoraj popolnoma dokončala jezikovni zakonski načrt za Češko ter ga misli v kratkem parlamentu predložiti. Potrebo urediti jezikovne razmere čutijo vse stranke, saj je to celo nemška devetorica zahtevala. Iz tega sklepa baron Beck, da mu je prisojeno še dolgo politično življenje. Kako namerava vrediti to vprašanje, o tem ni povedal nič jasnega. Iz njegovega dosedanjega postopanja se da pa sklepati, da si bo prizadeval Nemcem in samo Nemcem vstreti ter zadovoljiti vse njih še tako pretirane, neopravičene in naravnost nesramne zahteve. Nemci zahtevajo kot predpogoj vseh pogajanj za spravo na Češkem, „da Čehi opuste vse nasilno zavzete pozicije v sodni in poštni upravi.“ Z drugimi besedami, vse nemške stranke, vsi nemški ministri, nemški narodni sveti itd. smatrajo to, kar so nemški sodni uradniki potom upora proti veljavnim zakonom in naredbam pridobili za nedotakljivo nemško narodno posest, katero naj bi morali tudi Čehi brezpogojno spoštovati — sicer se Nemci ne spuste v nikaka pogajanja, njih ministri odstopijo in njih poslanci stopijo v opozicijo. V alpskih deželah pa naj ostane slovenska narodna posest še nadalje predmet nemških napadov in navalov. Nemcem in nemškim sodnikom bodi dovoljeno, da se na Štajerskem in Koroškem spremene meje sodniške neodvisnosti v neomejeno svojevolnost nemških sodnikov, kateri bodo na ta „zakonit“ način v par letih gotovi s takozvanimi slovenskimi pravici in slovensko narodno posestjo. Ta pogled v bodočnost nam odpira tudi odgovor pravosodnega ministra dr. Kleina na interpelacijo posl. Grafenauerja in drugov o najnovejšem sodnem škandalu pri okrajnem sodišču v Celovcu. Naše poslance čaka trd boj in treba bo vse močastosti in odločnosti, da se upro nemški brutalni brezobzirnosti in zvižanosti ter slabotni neodločnosti Beckove vlade, katera hoče slovansko večino države po etapah, ali

kos za kosom, zaslužniti Nemcem. Uresničenje nemškega programa pomeni uničenje avstrijske države. Če vlada tega ne vidi, jo treba energično na to opozoriti.

Proti Rauchovemu pašovanju se je uprla vseučiliška mladina. Vseučilišče je zaprto za ves mesec maj, 900 dijakov odide iz Zagreba. Dijaštvo je zborovalo v Pragi dne 1. t. m. Shoda so se udeležili vsi jugoslovanski in tudi češki dijaki. Sprejeta je bila jako ostra resolucija, v kateri se protestuje proti nezakonitemu upokojenju mladega in nenavadno delavnega vseučiliškega profesorja Šurmina. Jugoslovanska omladina protestira nadalje proti temu, da sedi na stolu hrvatskih banov lažnik in denunciant, kateri še do danes ni mogel zmiti s svojega čela madeža klevetnika. Na koncu resolucije obljublja jugoslovanska omladina, da poskrbi za to, da po nje posredovanju izve češka in slovanska javnost ter ves kulturni svet o huzarskem postopanju in pašovstvu bana v kraljevini Hrvatski in to celo v jubilejnim letu. — Umirovljenemu profesorju Šurminu so poslali srbski vseučiliški profesorji iz Belgrada svoje simpatije. Slične izjave dohajajo iz vseh krajev po širni Hrvatski. Dne 3. t. m. je bil sklican v Zagrebu protestni shod, katerega je pa vlada prepovedala. Na to so dr. Lorković in drugovi sklicali zaupni shod, katerega je pa vlada tudi zabranila. Upokojen je tudi že profesor Manojlović, profesor Car in Šišić prideta v kratkem na vrsto. Vsi srednješolski profesorji, kateri so glasovali pri volitvah za kandidate koalicije, bodo vsi kazenskim potom prestavljeni v provincialna mesta.

Lepše in uspešnejše bi nikdo ne mogel pripravljati splošen upor v deželi, kakor dela to madžarski naganjač Rauch.

Parlament ne pride do dela. V ponedeljek ni bilo seje radi pogreba ministra Peschke, v torek je bila samo formalna seja, ker vlada ni bila sigurna, da dobi dvotretjinsko večino za grofa Kolowrata nujne predloge o zvišanju rekrutov za domobranstvo in podpore rodbinam nepremožnih rezervistov poklicanih na vaje. Nemci se posvetujejo o nasledniku Peschki. Zedinili so se, da naj to mesto zasede bivši nemški minister — rojak Prade. Imenovanje bo čim prej objavljeno. V proračunskem odseku je zahteval posl. dr. Ploj, naj se uvede po učiteljskih po Slovenskem slovenski učni jezik, nadalje naj se pri zidanju novih šolskih poslopij jemlje v obzir gospodarsko stanje dotičnih občin in temu primerno postopa. Urgiral je tudi rešitev neopravičenega rekurza mestne občine celjske proti zidanju okoliške šole v mestu. Mestni urad celjski je vložil ta rekurz

z očitnim namenom, da bi zidanje šole zapretil ali vsaj zavlekel, šolska oblast pa to obstrukcijsko prizadevanje nemškutarskega magistrata podpirajo s tem, da zavlačujejo rešitev tega nesmiselnega rekurza. K. H. Wolf ali Zucker-Wolf se je, seveda moral mešati v naša kulturna vprašanja in drgniti se ob naše po dr. Ploju izražene zahteve; glede celjske šole ga je na mestu zavrnil posl. dr. Korošec.

V sredo in četrtek ne bo v parlamentu seje. V sredo bodo ministri pri sprejemu nemških zveznih vladarjev (Bundesfürsten), ki se pridejo cesarju pokloniti, v četrtek bo pogreb češkega poslanca dr. Herolda; tako je pridobil bar. Beck še nekoliko dni za mešetarenje.

Vnanje države.

Papeška politika. Dne 26. aprila je sprejel papež Pij X. poljske romarje, katere je vodil škof Likowski, kateri je prečital udanostno izjavo papežu. Papež se je na tem zahvalil ter je dejal: „V rodbini je očetu oni otrok najljubši, ki trpi; zato tudi jaz Poljake prav posebno ljubim. Poznam vašo udanost cerkvi ter vem, da ji ostanete vedno verni sinovi.“ Te papeževe besede so Poljake gotovo zelo razveselile. Dopisnik „Berliner Tagblatta“ je pa šel v Vatikan, da bi mu tam dali pojasnila o tej papeževi izjavi ter je sporočil to le svojemu listu: „V vatikanu se ne pripisuje papeževi izjavi nikakega političnega pomena. Papež se je hotel Poljakom samo zahvaliti ter jim reči nekaj prijetnega. Sicer postopa papež v prusko-poljskem vprašanju strogo nepristransko, posebno sedaj po Bülovem posetu v Vatikanu.“ Torej, kakor smo nedavno na tem mestu poročali, za to „dobro in verno“ ljudstvo par lepih, sladkih besed, pruski vladi pa vso prostost v zatiranju poljske narodnosti in grabenju poljske posesti. To govori jasno za vsakega mislečega človeka in nam kaže klerikalno politiko v najlepši luči.

Drobne politične vesti.

V Pragi je umrl v pondeljek drž. in deželni poslanec ter češki deželni odbornik dr. Josip Herold. Umrl je na zastrupljenju krvi, katero je dobil po barvanih nogovih. Pogreb se vrši jutri.

Vojska je izbruhnila med Afgani in Angleži v Indiji. Afgani so že prekorčili indijsko mejo, vendar niso dosegli dosedaj posebnih uspehov.

Štajerske novice.

— **Zopet nemški vlom na slovensko narodno posest.** Justična uprava ravna s Slovenci tako, kakor bi bila samo pokorni izvrševalni organ nemškega Narodnega sveta v Mariboru in vseh najzagrizenejših nemških nacionalcev. Vsa imenovanja v področju nadsodišča v Gradcu od januarja 1907 pa do danes, vse važnejše razsodbe tega nadsodišča v jezikovnih stvareh so naperjene proti Slovencem, vse se izvaja dosledno tako, da se krči slovensko posestno stanje glede sodniških mest in da se Slovencem kršijo jezikovne pravice, vse to pa proti veljavnim zakonom v golo zadoščenje nemške razpenjavosti in nemške predrznosti. Komaj je poteklo par mesecev, kar nam je ekselencja Klein po naročilu mariborskega nemškega narodnega sveta imenoval kar tri nemške sodnike za tri čisto slovenske okraje, že nam namerava prizadjeti nov udarec! Sodnik v Šmarjah g. Mladič bi se rad vrnil v svojo ožjo domovino na Kranj-

sko. V Gradcu nimajo nič nujnejšega nego tej želji ustreči ter imenovati na Mladičevo mesto Nemca dr. **Watzulika!** Ko so Slovenci Mladiča imenovali sodnikom za čisto slovenski okrajšmarski, si je sodna uprava prizadevala prepričati nas, da je to samo po sebi umevno imenovanje kompenzacija za Laško, kamur nam je januarja l. l. poslala Nemca za sodnika. Že dejstvo samo na sebi, da se nam drzne sodna uprava nekaj podobnega dajati kot kompenzacijo za malo prej prizadeto nam krivico, je nečuvna žalitev, da naravnost zasmehovanje Slovencev kot kulturnega naroda, je pa ob enem tudi žalostna slika pravne države, v kateri živimo. Da take „kompenzacije“ odločno odklanjamo, se samo po sebi umeje. In glejte, danes par mesecev kasneje, prihaja ista vlada, jemlje nam isto „kompenzacijo“ ter nam v kratki dobi **petih mesecev vsiljuje** na čisto slovensko ozemlje že **četrtga** nemškega sodnika! Hoče li vlada siloma vzbuditi v Slovencih prepričanje, da zanje ni ne zakona ne pravice in da ne žive več v pravni državi? In baš v jubilejnem letu?

— V Celje dobimo tedaj srečno zopet nemškega vodjo pošte. Višji poštni oskrbnik gosp. Ivan Krainz je namreč na „lastno prošnjo“ prestavljen iz Knittelfelda v Celje.

— **Nemški cesar Viljem** se pelje nocoj ponoči mimo Celja na Dunaj. Pripeljal se je iz Krfa v Polo.

— **Bralno društvo v Gaberjih** priredi v nedeljo 10. maja 1908 v prostorih g. A. Fazarinca na Ostrožnem gledališko predstavo. — Uprizorile se bodo šaljive igre: „Eno uro doktor“ in „Kmet in fotograf“. Po predstavi prosta zabava, godba, petje itd. Vstopnina: Sedeži po 1 K in po 60 vin, stojišče 30 vin. Začetek ob pol 4. uri popoldan. Predstava se vrši ob vsakem vremenu. K mnogoštevilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— **Tatvine v Gaberju.** Orožniku g. Jožefu Rizmalu se je konečno vendar enkrat posrečilo ujeti popolnoma tatinsko družbo Prevolnikov. (Deloma smo o tem že poročali.) Našel je te dni dva žaklja Majdičeve rzi in še nekaj drugih ukradenih stvari pri sorodnikih Rudolfa Prevolnika, pri starem očetu Iv. Prevolniku, ozir. pri stricu Iv. Prevolniku, ki stanujeta v Čretu, ozir. v vojniški okolici. Vsi trije so že pod ključem. Rud. Prevolnik je bil tudi nasilen človek; v gozdu pri Vojniku je grozil ljudem z revolverjem. Izkazalo se je tudi, da je ukradel kure pri Koželju, a mu je eden petelin med potom ušel.

— **Nasilnež.** Posilil je minule dni nek postopač Fr. Lenhart 12 letno dekle M. Čander na Zavodni pri Celju. Vročekrvnega Lenharta je orožništvo že dejalo pod ključ.

— **Ustrelil** se je v ponedeljek v Štorah pri Celju 30 letni hlapec Miha Žiher iz Šoštanja. Našli so ga nad tovarniško bolnišnico v Štorah. Kupil si je pri Rakušu v Celju za 10 kron revolver in 25 patron. Oddal je na se dva strela. Pokopan bo na Teharjih. V soboto in nedeljo se je še zabaval s svojo ljubico v Celju. Pravi vzrok samomora je neznan. Ker ga ima okrožno sodišče celjsko na sumu radi neke tatvine, je orožništvo vse, kar je imel pri sebi, izročilo državnemu pravdnistvu.

— **Iz Dramelj.** G. kaplan Jamšek mora komisarja od okr. glavarstva, katerega je poklical k občinskim volitvam, iz svojega žepa plačati. Naše sožalje! — Enkrat si bomo tudi temeljito ogledali poštarja Šketa. Kakor se nam

posojuje tako bomo plačevali s poštenimi obrestmi.

— V **Ponikvi ob Juž. žel.** se vrši v nedeljo, dne 10. maja ob 3. uri popoldan v gostilni g. Fr. Podgorška ustanovni občni zbor podružnice štaj. kmet. družbe na Ponikvi.

— **„Učiteljsko društvo za laški okraj“** ne bo zborovalo dne 10. maja t. l. v Trbovljah, pač pa izleti ob ugodnem vremenu v soboto dne 16. maja na Razbor-Lisco k Jurkovi koči. Izletniki iz Trbovelj-Hrastnika se pripeljejo na Zidanmost s poštним vlakom ob 4. uri 35 minut popoldne, drugi malo preje z brzovlakom. — Zaradi večrije, prenočišča itd. se naj zgledi vsak udeleženec po dopisnici pri tov. Jurku na Razborju. Kdor se želi voziti blizu do Razborja, naj to izrecno pripomni. — Odbor pričakuje, da se bodo udeležili p. n. člani tega sestanka v kolikor mogoče največjem številu. Gostje dobro došli! Na veselo snidenje! Odbor.

— **Shod v Št. Jurju ob Taboru.** Nedeljski shod v Št. Jurju ob Taboru, ki se je vršil v prostorih g. Južna, se je obnesel krasno. Zbralo se je gotovo nad 300 mož. Predsedoval je veleposestnik g. Apat. G. državni poslanec Fran Roblek je govoril o dosedanjem delovanju državnega zbora in o bodočih njegovih nalogah; zlasti je obširno govoril o srbski nagodbi in o nagodbi z Ogrsko. Shoda se je udeležilo okrog 30 zvezarjev z znanim Rančigajem na čelu, kateri je ponavljal vse napade „Sl. Gosp.“ na poslanca Robleka. Občudovali smo istinito gospoda poslanca, kako mirno in stvarno je zavrnil vse te napade, tako, da je moral g. Rančigaj sam priznati, da ima prav. (Zopet krasno spričevalo „Slov. Gospodarju“!) G. Roblek je govoril tudi o nalogi in namenu „Narodne stranke“. Vseh navzočih se je prijelo veliko navdušenje. Klici: Živela „Narodna stranka“, živel naš poslanec! niso hoteli ponehati. — Zaupnica g. Robleku, katero je predlagal g. dr. Karba, je bila sprejeta soglasno. To se je zgodilo v Št. Jurju ob Taboru, odkoder so pisarili gotovi gospodje v klerikalno časopisje, da je vse za „kmečko zvezo“.

— **Za Družbo sv. Cirila in Metoda** so darovali podpisanemu rabljene poštne znamke gdčne Fani Jarmovšek, Ivanka Goršič v Celju in Roza Cilenšek, učenka v Libojah, nadalje gg. Stanjko, Dušan Kral, Novak, Kranjc, Stante. G. učit. Kranjc Fr. je daroval 16 kg cigarnih odrezkov, g. Arzenšek pa četrt kg. Prvi jih je nabiral celih 10 let. Hvala vsem! Š. Hrašovec.

— **Težke opekline** je dobila v Gradcu dekla Pinkl. Čitala je zvečer v postelji pri goreči sveči časopis. Sveča se je najbrž prevrnila, postelja se je vžgala in dekla je dobila težke opekline. Bila bi zgorela, ako bi ne prišla še pravočasno pomoč.

— **Štajersko sadjarsko društvo** naznanja v „Gospod. glasniku“, da oddaje svojim članom, sadjerejem in tudi šolskim vodstvom večje število cepik. K sklepu pa pozivlja društvo prosilce, naj oddajo svoje prošnje v nemškem jeziku. To je pri dvojezični deželi gotovo neopravičeno in tudi nepraktično.

— **Spiljo na Štajerskem** sledeče podružnice Ciril-Methodove družbe: v Gornji Radgoni, Konjicah, na Ponikvi, v Rečici, Sevnici, pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, za Šaleško dolino v Šoštanju, v Velenju.

— V **Rimskih toplicah** misli Južna železnica pomnožiti železniške tire. Tozadevna komisij se vrši dne 15. majnika.

— **Mrtvega** so našli na cesti v Black Diamondu v Sev. Ameriki umolnega Iv. Hrena iz Kokarjev v Zg. Savinski dolini.

— **Zaprli** so v Mariboru trg. pomočnika Kuharja iz Biša, kateri je ponoči s pomočjo ponarejenih ključev že parkrat odnesel trgovca Prstecu v Mariboru, pri katerem je bil do 1. aprila v službi, večje denarne vsote, baje do 2000 K. Kuharja je policija zalotila pri „delu“.

— **Iz Maribora.** V četrtek, dne 7. t. m. prirede člani ljubljanske opere 2. koncert in humoristični večer v „Narodnem domu“. V torek, 5. t. m. se je vršil krasen koncert, a občinstva je bilo malo. — Glede nedeljske veselice podravske podružnice „Prosvete“ še pripomnimo, da so jo posetili tudi gostje iz Ljubljane in iz Središča.

— V **Dolgošah pod Mariborom** je gorelo minulo sredo pri posestniku Horvatu in Hellerju. Škode je 6000 K. Zažgal je najbrž kak hudedolec.

— **Napadli in oropali** so minulo sredo trije zločinci 34 letnega Ludovika Bračiča pri Sv. Marku na Dravskem polju.

— **Ponesrečil** se je grofa Schönborna, veleposestnika v Slivnici gozdar gosp. Friedl. Peljal se je z vozom iz Fram v Slivnico. Pri tem so se splašili konji in g. Friedl je tako nesrečno padel z voza, da si je strl nogo pri gležnju.

— **Smrt mesto zlate poroke.** V Slemenu pri Mariboru bi imela obhajati 75 letna ženka Treza Lavrenčič minulo soboto zlato poroko s svojim možem, pa jo je v petek zadela kap, da je tik pred slavnostnim dnevom umrla.

— **Poseben vlak ljubljanske „Glasbene matice“**, katera je napravila izlet v Zagreb in tam z velikanskim uspehom koncertirala, je naše rodoljubno občinstvo v Sevnici in Rajhenburgu navdušeno pozdravljalo. — V Zagrebu so priredila hrvatska društva Slovincem navdušen sprejem, naval na večerni koncert pa je bil tolik, da je na stotine občinstva moralo oditi, ker ni bilo dobiti vstopnic niti za drag denar. Vsi hrvaški zagrebški listi slavijo navdušeno dovršeno petje članic in članov „Glasbene matice“.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. dr. Vladimir Srnc v Mariboru 35 K in sicer za razprodani narodni kolek 20 K, iz nabiralnika v „Nar. domu 15 K. Hvala!

— **Grozna nesreča** se je pripetila dne 20. aprila t. l. v železarni tvrdke Böhler & C. v Kapfenbergu na Gor. Štajerskem. Delavci Janez Grasser, Valentin Wetli in Vincenc Pfifferling so vili kakor po navadi v kalupo tekoče jeklo; kalupa je bila baje vlažna in tekočina je eksplodirala. Imenovani delavci so vdobili grozne opekline. Nesrečne žrtve so odpeljali v Bruck ob Muri v bolnišnico.

— **Matere pazite na otroke!** Dne 30. aprila je žena delavca Tuscherja v Kapfenbergu sadila krompir. Da bi vničila plevel je zanetila ogenj. Hčerke Ana in Krescenca ste se igrali blizu ognja, kar pa ni mati, ki je bila le osem korakov od ognja oddaljena opazila. Štiri leta stara Anica se je preveč približala ognju, kar se ji vname obleka in predno je mati nesrečo zapazila, je bila deklica v plamenu. Odpeljali so jo v Bruck v bolnišnico, kjer je kmalu umrla vsled hudih bolečin.

— **Postranski zaslužek** ima neki pek Gunzej v Krapini na Hrvaškem. Ta poštenjak namreč izvaža 12 do 14 let stare dečke na Gornještajersko kot vajence k raznim rokodelcem. Po navadi zbeži mladi Hrvat, ko spozna, da mu ni obstati med Nemci, katerih niti ne razume. Posledice tega pa so, da morajo hrvaške občine plačevati potne stroške za vrnitev — exportovanih dečkov.

— **Sedemdesetletnica in štiridesetletnica.** Iz ljutomerskega okraja se nam piše: Znani tukajšnji rodoljub g. Anton Božič, posestnik itd. v Radoslavcih, je obhajal dne 2. maja t. l. svojo sedemdesetletnico ter ob enem štiridesetletnico neprestanega članstva okrajn. šolsk. sveta v Ljutomeru. (Najbrž edini slučaj na celem Štajerskem!) Vsled tega je kot znan prijatelj šole vsaki šoli celega ljutomerskega okraja podaril primeren znesek. Dal mu Bog še zdravlja! (Tej želji se pridružujemo tudi mi in kličemo plemenitemu in zaslužnemu narodnjaku s pristrčnimi čestitkami še „na mnoga leta“! Uredništvo).

— **Iz Trbovelj.** V hipni zblaznosti si je končal življenje tukajšnji brivec gosp. Štefan Vakiš. Pokojni je bil svojega blagega, mirnega značaja in splošno priljubljen. Mladi, izobraženi obrtnik, rodom Hrvat iz Karlovca, je bil v našem kraju pravi predstavitelj jugoslovanske vzajemnosti; navdušen, napreden Hrvat, vezan po poklicu in po svoji rodbini — gospa mu je Slovenka — na slovensko zemljo, ljubil je svojo drugo domovino iskreno in dejansko. — Naše prostovoljno gasilno društvo izgubilo je v njem požrtvovalnega, zvestega člana, Ciril-Metodova podružnica vnetega uda, slovenski napredni krogi v Trbovljah ljubeznivega, za vse dobro in lepo vnetega prijatelja. Naj mu bo lahka slovenska zemlja!

— **Iz Trbovelj.** V imenu „Kmečke zveze“ protestira v „Slov. Gospodarju“ le predobro znani dopisnik proti ustanovitvi občinske jubilejne knjižnice, češ, mi kmetje imamo takih stvari že dosti in ne damo za duševno hrano niti krajcarja več. Se razumemo; dopisniku očitno tako „branje“, ki ga bo nudila naša knjižnica ne le našim kmetom temveč vsem prebivalcem naša občina, ni všeč, kajti trpeti bi utegnili neko drugo „branje“, ki ga smatra vneti zvezar za veliko bolj dopadljivo; to „branje“ ne vzame našemu kmetu skoraj nikakega časa, pač pa napolni žakelj prijaznega „bralca“ z domačimi pridelki našega kmeta, ki se pri takih prilikah, žal, še vedno pusti smatrati za „bravca“. Častitemu zvezarju, ki oblastno žuga našemu občinskemu odboru, pa so naši kmetje že sami dali najprimernejši odgovor: Pri dotični občinski seji glasovali so namreč poklicani zastopniki trboveljskih kmetov, naši vrli kmečki odborniki, za občinsko knjižnico, med njimi tudi pristaš „Kmečke zveze“ g. Cestnik! Tako se je pokazalo, kakor že tolikrat, tudi v tem slučaju, koliko zdravejših nazorov so oni, katerim so se naši klerikalni gospodje postavili za „voditelje“. — Konečno naj damo trboveljski naprednjaki gospodu dopisniku še en svet: Če mu je res toliko za žepe trboveljskih davkoplačevalcev, naj pregovori svojega somišljenika v občinskem odboru, da stavi predlog naj se remuneracije, ki jih naša občina plačuje ljudem, kateri nehvaležno rujejo proti njej, črtajo, kar bo — ne dvomimo — občinski odbor prav rad sprejel, saj je ta izdatek res nepotreben. Tako prihranjen denar porabi lahko občina v vsakoletno izdatno podporo naše jubilejne knjižnice.

Čimbolj bo pa dopisnik roval zoper naš vrli občinski odbor, tembolj neustrašeno bo ta skrbel za gmotni in duševni blagor trboveljske občine in tembolj bo pripravljala trenutku, ko mu za zgoraj navedeni predlog ne bo treba še le — svojega somišljenika pregovarjati...

— **Sejmi na Spodnjem Štajerskem.** (Ž = živinski sejm, žb = živinski in blagovni sejm, b = letni

blagovni sejm.) 11. maja v Brežicah žb, Šmarje pri Jelšah žb, na Bregu pri Ptuj žb; 12. maja v Lembergu žb, pri Malinedelji ž, v Središču žb, Planini ž, Slovenjgradcu b; 13. maja v Mariboru ž; 16. maja v Št. Ilju nad Mariborom žb, Pilštanju žb, na Bizeljskem žb, v Vojniku žb; 18. maja v Ponikvi ob J. ž. žb; 19. maja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. žb, 22. maja v Loki pri Zidanem mostu žb, v Olimju žb, v Sopotah (brežiški okraj) žb.

— **Slovenski romarji.** Letos je pravo romarsko leto. Dne 11. t. m. popeljejo pobožni podjetniki 600 ovčic s posebnim vlakom v Lurd. Stvar bo sicer nekaj stala, no pobožnost bo velika in podjetniku bo to primerno neslo. Pripravlja se tudi romanje v Rim s posebnim vlakom, kakor v Lurd. Da romanj na bližje božje poti, kakor na Sv. Višarje itd. ne bo manjkalo, se samo po sebi ume. Romanja pomenijo za naše „dobro in verno“ kmetško ljudstvo toliko kakor poučno potovanje. Dr. Janez Evangelist Krek, najbolj učena glava v klerikalni stranki, je dejal na ustanovnem shodu „kmečke zveze“ v Kamniku oktobra l. l. „Kako zabavljajo hinavski liberalci, če gre kmet v Rim ali pa v Lurd. Kmet vidi, kako se godi po svetu. Gleda z odprtimi očmi. Saj ga ne zapro v zaboj.“ — Romanja so torej katoliška poučna potovanja, to je kakor pribito. Praktične posledice teh „poučnih“ potovanj bomo gotovo lahko spoznali že prihodnje leto tudi na našem poljedelstvu. Pa letos bomo imeli še drugo romanje. Deželni glavar g. Šuklje vabi Kranjce na udeležbo slavnostnega spreveda na Dunaju. Pri tem romanju bodo asistirali slov. umetniki, združeni v „Savi“. Češki umetniki, člani „Manesa“ in drugih društev so vsako udeležbo na tem sprevodu iz umetniških in pozneje tudi iz političnih obzirov odklonili — „Sava“ pa menda iz slovanske vzajemnosti sodeluje!

Druge slovenske dežele.

— **Šest zlatih porok v jedni fari.** V Colu pri Vipavi slavi letos 6 zakonski parov zlato poroko. Fara, ki šteje komaj 1000 duš, misli ta redki dogodek slovesno obhajati.

— **Angleži v Postojni.** Minulo sredo je obiskalo 90 Angležev postojnsko jamo. Pripeljali so se s posebnim vlakom, obstoječim iz 6 voz prvega razreda. Nek dopisnik se v graški „Tagespost“ pritožuje, da so obedovali v slov. „Narodnem hotelu“ in dolži angleško svetovnoznano tvrdko za prirejanje potovanj Th. Cook, da ni dovoij — nemška. To priznanje Angležev, ki gledajo predvsem na dobro postrežbo in čedno stanovanje je mnogo vredno za slov. gostilničarje.

— **Ustrelila se je v Krškem meščanka Uršula Žener.** Storila je to v hipni blaznosti.

— **„Nar. del. organizacija v Trstu“** je praznovala tudi 1. majnik. Spreveda po mestu se je udeležilo 2500 delavcev. Vršil se je v redu in mirno.

— **„Izobraževalnemu društvu“ v Senožečah** je podaril deželno-sodni svetnik g. Mihael Novak 1000 slovenskih in 300 nemških knjig. Ta čin je v zgodovini slov. izobraževalnih društev gotovo edin.

Svetovne vesti.

— **Boji v severni Indiji.** Angleži se že delj časa bojujejo v severni Indiji proti upornemu, divjemu gorskemu narodu mohmandskemu, katerega so njegovi mohamedanski duhovniki razvneli za sveto vojsko proti Angležem. Mohmandi ne napadejo angleških vojakov nikoli po dnevi temveč zmiraj le ponoči.

Književnost in umetnost.

— **Enciklopedija slovanske filologije** se imenuje novo delo, katero je začela izdajati Akademija znanosti in umetnosti v Petrogradu pod vodstvom in redakcijo Vatroslava Jagića. Celo delo je razdeljeno na tri velike dele. V I. delu se bode razpravljalo o slovanski filologiji, posebno o psihologiji in fiziologiji slovanskih jezikov, razmerje slovanske k ostali indoevropski rodbini, praslovansko slovnico i. t. d. V II. delu bodo obdelani vsi slovanski jeziki v slovniškem oziru, počenši od staroslovenščine. III. del bo razpravljalo o vzajemnih odnosih posamičnih slovanskih jezikov med sabo ter o stikih slovanskih jezikov s sosednimi jeziki. Sotrudniki so vsi znameniti slovanski jezikoslovci (slovanskega in neslovanskega rodu) in tudi Jagićevo ime nam je porok, da bode ta enciklopedija na čast slovanski vedi. Vse delo je proračunjeno na šest knjig po 80 do 100 pol. Izhajalo bo v zvezkih, katere bo treba šele po ukončanem delu zložiti v posamične dele. Sedaj je izšel XII. snopič (132 str.) stane 70 kopejk.

— **Baltazar Bogišić** znani slavist je umrl 24. aprila t. l. na Reki v dobi 72 let. Bogišić je bil rojen v Cavtatu pri Dubrovniku, srednje šole je študiral v Italiji, visoke šole na Dunaju, Berlinu, Giessenu, Heidelbergu in v Parizu. V Giessenu je bil promoviran doktorjem filozofije, na Dunaju doktorjem prava. 1870. l. je bil imenovan profesorjem na vseučilišču v Odesi. Bogišić je prvi Jugoslovane, kateri je opozoril na stare pravne običaje in institucije Jugoslovancev. (1867. leta je izdal v hrvatskem jeziku prvi spis te vrste: Pravni običaji u Slavenu. Njegovo delo je vzbudilo v učenem svetu veliko pozornost ter je bilo prevedeno na tuje jezike. Bogišića se v nekem smislu lahko imenuje stvaritelj znanstvene pravne terminologije jugoslovanske; v Belemgradu je izdal Narodne pesme iz starših, večinoma primorskih, zapiskov s širokim uvodom o jugoslovanskem epičnem pesništvu. Pisal je tudi francoski v „Nouvelle Revue“ o ruskih pravnih običajih itd. Svoje najbolj znano in največje delo je izdal 1885. l. in to je Zbornik za Crnu Goro. Črnogorski knez je namreč pozval Bogišića, naj predela črnogorski državljanski (civilni) zakonik. Temu vabilu se je Bogišić odzval, preživel je leto dni na Črni gori ter zbiral staro običajno pravo. 1877. leta je živel na Bolgarskem, kjer je bil član provizorične vlade, pozneje je živel pa večinoma v Parizu. Z Bogišićem je zgubila slovanska veda znamenitega delavca.

Društvene vesti.

— **Vabilo k zborovanju „Kozjanskega učiteljskega društva“** dne 9. majnika t. l. v Podsedri. A. Ob 10. uri dopoldne hospitacija v 1. razredu. Predmet: Domovinoslovje. — B. Zborovanje ob 11. dop. po vzporedi: 1. Zapisnik, 2. društvene zadeve, 3. razgovor o hospitaciji, 4. poročilo o „Zvezinih“ prireditvah (Potočnik), 5. poročilo funkcionarjev, 6. event. poročilo o konferenčnih temah, 7. volitve, 8. slučajnosti. Opomba: Temeljem odloka okr. šol. sveta Kozje z dne 29. aprila 1908, št. 293 je za vse udeležence iz kozjanskega okraja šole prost dan. Pridite torej vsi!

Germovšek, t. č. predsednik.

— **Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer** izleti v četrtek 14. majnika 1908 v Volčjo vas. — Od pol 9. do pol 10. ure je pevska vaja. Mohorjeva pesmarica II. zvezek št. 71., 72., 73. — Od 10. ure naprej redno zborovanje po sledečem vspredu: 1. Zapisnik, 2. dopisi, 3. poizvedbe o uredbi otroškega dela — ravnatelj Robič, 4. „po Balkanu“ — koleginja Poljanec Ljudmila, 5. slučajnosti. Radi obeda naznani se naj gotovo in točno do torka incl. 12. t. m. kolegu nadučitelju Cvetkotu v Volčji vasi. Polnoštevilni obisk pričakuje odbor.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potem najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je slovensko-štajerski učiteljski praznik na letošnji velikonočni ponedeljek uspel v vsa-

kem oziru tako nepričakovano lepo in sijajno.

Hvala presrečna obema predavateljema na občnem zboru gospodoma dr. Fr. Ilešiču in Ljudevitu Černeju na temeljiti in zanimivi razpravi.

Posebno hvalo smo dolžni vsem sodelujočim pri koncertu: v prvi vrsti nestrudnemu pevovodju g. Rajkotu Vrečer, izborni glasovirski igralki gospici Schreinerjevi, našemu priznanemu goslarju g. Fran Serajniku, solistinji gospici Drobničevi in baritonistu g. Schneiderju — nadalje vsem cenjenim pevkam in pevcem.

Hvaležni pa smo tudi celjskim tovarišem zlasti rediteljem gospodom Žagerju, Krajncu in Voglarju kakor tudi g. Gradišniku, ki je blage volje prepustil sobe v okoliški šoli za pevske vaje.

Zahvaljujemo pa se srčno tudi vsem govornikom in zastopnikom akademskih društev pri ustanovnem shodu „Zveze narodnih društev“.

Hvala gre tudi vsem dragim gostom na občnem zboru in obiskovalcem koncerta, zlasti predsedniku „Zveze avst. jugoslov. učit. društev“ gospodu Jelencu, dež. poslancu in uredniku „Učit. Tovarša“ in „Zvončka“ g. E. Ganglu, ljubljanskemu mestnemu odborniku, predsedniku ljubljanskega učit. društva in uredniku gosp. Jakobu Dimnik, ravnatelju Schreinerju; g. cr. Kukovcu na govoru, zastopnikom žurnalistike in vsem onim, ki so naše prireditve pozdravili brzojavno ali pismeno in slavni celjski posojilnici za prepustitev prostorov v „Narodnem domu“.

Za vodstvo „Zveze slov. štaj učiteljev in učiteljic.“

Ig. Šijanec,
tajnik.

Fr. Kocbek,
predsednik.

Sprejemem takoj 282 2-2

trgovskega pomočnika

starejšo moč, prednost imajo tisti, kateri so v železnini in speceriji izurjeni.

Narodna trgovina
v Slovenjgradu.

SUKNA

in modno blago
za obleke pri-
poročila tirma

K. Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu
na Češkem.

Tvorniške cene. { Vzorci franko.

Brazay-jevo
Francevo
žganje

je tekom 40 let skušeno domače zdravilo zlasti proti migreni, influenci, protinu, reumatizmu, služi za okrepitve oči, za grgranje. Nedosežno dobro za masažo, najboljšo sredstvo za lase. — Dobl se povsod, kjer pa ne, se obrnite na BRAZAY-A, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

I^{ma} osle in bruse

ima naprodaj po nizkih cenah
Jožef Berlisg
 v Slatini na železniški postaji
 281 3-2

Vizitnice priporoča Zvezna
 tiskarna v Celju.

Jurist

vešč nemške steno grafije, išče primerno službo
 v kaki pisarni. Ponudbe s pogoji na uprav-
 ništvo lista pod „B. 80“. 285 2-1

Več vozov dobre sladke

krme

proda Ferdinand Gologranc
 v Gaberjih pri Celju.
 279 2-2

Zahvala.

Žalosti potrti vsled prerane smrti dragega brata, oziroma
 strica in svaka, gospoda

Alberta Avsenek,
 uradnika Posojilnice v Mariboru,

izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so tolažili ranjkega ob njegovi
 bolezni, kakor i nas ob bridki izgubi, vsem, ki so ga spremili k
 zadnjemu počitku in slavnj „Čitalnici“ ter gg. samcem za darovane
 krasne vence. Posebna zahvala pa še slavnj „Posojilnici“ za lepi
 pogreb, gg. pevcem za prisrčne žalostinke in gosp. knjigovodji
 M. Reicherju za njegov posebni trud povodom bolezni in smrti
 prerano preminulega.

V GRADCU, dne 2. maja 1908.

284 1

Žalujoča rodbina Pavličeva.

Zahvala.

Vsem, ki so nas povodom smrti našega preljubega
 sina oziroma brata

Franca Robarja

cand. phil. v Gradcu v bridkih urah žalosti tolažili in iz-
 kazali dragemu rajnemu zadnjo čast, izrekamo svojo naj-
 toplejšo zahvalo.

Žalujoča rodbina Robarjeva.

Št. Jernej, dne 5. maja 1908.

286 1

Velik kinematograf

The Wonder Bio Theatre Electrique

Model 1908 z
 elektromotoričnim
 pogonom

Svoja elektrarna
 na Glaziji v Celju

Model 1908 z
 elektromotoričnim
 pogonom

zavarovano pred vsakim vremenom, z udobnimi gledališkimi sedeži.
 Velikanski koncertni orkestrion nadomestuje 20 izšolanih muzikantov.

Luč ne trepeče
 in ne nadleguje
 očesa.

1000 najkrasnejših podob
 v barvah

Posrečena
 svoja fotogra-
 fična posnetja.

50 velikanskih
 sporedov.

Brez konkurence.

50 velikanskih
 sporedov.

Sporede objavljam po lepakih in letakih ter jih pošiljam na željo tudi
 na dom.

Predstave ob delavnikih ob 7. in 8. uri zvečer, ob nedeljah ob 3., 4.,
 5., 6., 7. in 8. uri zvečer.

Cene mest:

Za odrasle:
 prvo mesto 40 novčičev
 drugo mesto 30 novčičev
 tretje mesto 20 novčičev

Za otroke in vojake:
 drugo mesto 15 novčičev
 tretje mesto 10 novčičev

Ob petkih samo za moške ne izpod 20 let. Pikantna predstava.

K obilni udeležbi vljudno vabi

283 1

Ravnateljstvo B. G. Gritsch.

2—4 K dnevnega stalnega zaslužka

pri neodvisnem lahkem in prijetnem brezskrbnem delu na
 domu. — Iščejo se osebe obeh spolov za izdelovanje pletenin
 za naše podjetje. Ni treba nobenega znanja, ponk zastonj,
 stanovanjšče kjerkoli, rečna postrežba. Mi skrbimo za od-
 jemalce, zahtevajte prospekt. 256 —3

F. Schöndorfer, Gradec, Volksgartenstrasse 12—44.

Steckenpferd

lilijno mlečno milo

Najmilejše kožno milo.

Zvezna tiskarna

Schillerjeva ulica
 Celje: Stajersko.

Izvršnje v svojo
 stroko spadajoča
 dela okusno in
 po konkurenčnih
 cenah.

Savinski liker

preiskan in
 preizkušen
 na ces. kr.
 poljedelj-
 skem pre-
 izkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in
 gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepični
 napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski
 dolini, Stajersko.

13 130—46

Nova vinska postava

v obliki plakata
 dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1'20, po pošti K 1'30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške
 za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.